

CDHO

Jaarverslag 2020

CDHO Jaarverslag 2020

Inhoudsopgave

Voorwoord	p.3
01 Organisatie en taakopvatting	p.5
02 Hoofdtaken	p.8
03 Neventaken	p.16
04 Financiële verantwoording	p.17
05 Vooruitblik 2021	p.19
06 Bijlage: CV's commissieleden	p.21

Voorwoord

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) is een onafhankelijk adviesorgaan. De commissie adviseert de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) inzake het opleidingsaanbod in het hoger onderwijs.

De hoofdfunctie van de commissie is die van poortwachter van het bekostigde hoger-onderwijsbestel. Bij voornemens van hogescholen en universiteiten voor nieuwe opleidingen adviseert de commissie de minister van OCW over de wenselijkheid om die opleiding voor bekostiging in aanmerking te brengen. Dit gelet op de arbeidsmarkt voor de toekomstige afgestudeerden, de te verwachte instroom van potentiële studenten en de ruimte in het bestaande aanbod. Daarnaast adviseert de commissie over voornemens voor nevenvestigingen, samenvoegingen van opleidingen, verplaatsingen en fusies en brengt de commissie op verzoek sectoranalyses uit over het hoger onderwijs.

Het jaar 2020 werd gedomineerd door Covid-19. Dat was ook te merken bij de CDHO. Waar het aantal aanvragen voor nieuwe opleidingen aanvankelijk onverminderd binnenkwam (omdat de voorbereidingen al gaande waren), vlakke dat af in de tweede helft van het jaar. Uiteindelijk kwam het totaal aantal aanvragen uit op ruim 100. Dat is vrij gemiddeld, maar daarbij valt op dat slechts een derde bestond uit aanvragen voor nieuwe opleidingen. Van de aanvragen voor nieuwe opleidingen en nevenvestigingen werd 72% positief beoordeeld. Positief beoordeelde nieuwe opleidingen moeten bij de NVAO een Toets Nieuwe Opleiding doen. In dat traject ontstond vertraging vanwege Covid-19, met als gevolg lange wachtlijsten. Het leidde bij de CDHO tot veel vragen om verlenging van de geldigheidsduur van de verstrekte beschikking. Voor die hertoetsingen werd een versnelde procedure ingericht waar veel gebruik van is gemaakt.

De CDHO is primair gericht op het beoordelen van de macrodoelmatigheid van nieuwe opleidingen. Eenmaal positief beoordeeld wordt er nooit meer afgewogen of die opleiding naar verloop van tijd nog steeds doelmatig is. In het verlengde van het advies van de Commissie Van Rijn heeft de minister van OCW die vraag voor de eerste keer aan de CDHO voorgelegd. Een ingewikkelde vraag waarop de bestaande spelregels niet onverkort van toepassing zijn. In nauwe samenwerking met de Inspectie van het Onderwijs en met behulp van een panel bestaande uit velddeskundigen heeft de CDHO daarnaar een eerste verkennende studie gedaan. Die bracht geen grote ondoelmatigheden aan het licht, maar leidde wel tot een aantal aanbevelingen waardoor een eventuele vervolgstudie tot scherpere resultaten zou kunnen leiden.

Deze samenwerking met de Inspectie is één voorbeeld van een steeds betere afstemming tussen Inspectie, NVAO en CDHO. Daaraan wordt al enkele jaren met succes gewerkt. Andere concrete resultaten zijn een *Governance visual* op de websites van Inspectie, NVAO en CDHO, informatieve filmpjes van CDHO/NVAO, de inzet van de coördinator van het CDHO-bureau als projectcoördinator bij de evaluatie van de Kwaliteitsafspraken door de NVAO en een lijst met knelpunten in wet- en regelgeving waarvoor in gezamenlijkheid door Inspectie, CDHO en NVAO en OCW aan oplossingen wordt gewerkt.

Een deel van die knelpunten heeft betrekking op de spelregels rond de macrodoelmatigheid. Macrodoelmatigheid is een dynamisch begrip. De opvattingen daaromtrent veranderen in de tijd. Dat maakt het noodzakelijk om de Regeling macrodoelmatigheid – de huidige dateert uit 2018 – op gezette tijden te herzien. De aanpassing staat nu in de steigers, maar is bevroren vanwege de demissionaire status van het kabinet.

De commissie wist zich ook in 2020 ondersteund door een klein, doch zeer deskundig en toegewijd bureau. Het is een onmisbare schakel in het werk van de commissie waar de commissie in dankbaarheid van geniet.

De CDHO verhuisde in maart 2020 naar de overkant van de straat, van Parkstraat 28 naar Parkstraat 83. Een compactere behuizing, met meer licht en betere ventilatie. Helaas kon daar vanwege Covid-19 nog maar weinig van worden genoten.

drs. P.M.M. Rullmann
Voorzitter CDHO

01 Organisatie en taakopvatting

1.1 Samenstelling

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs is op 1 juli 2009 in het leven geroepen als een onafhankelijk Adviesorgaan. De commissie adviseert de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap inzake het opleidingsaanbod in het hoger onderwijs.¹

Bij besluit van 22 juli 2013 heeft de minister van OCW de zittingsduur van de commissie met terugwerkende kracht verlengd.

De commissie bestond gedurende het afgelopen verslagjaar uit de volgende leden:

Dhr. drs. P.M.M. Rullmann (voorzitter)
Mw. drs. L.W.J.M. Janssen (vicevoorzitter)
Mw. drs. G.T.C. Bonhof
Dhr. dr. ir. A.F. Groen
Dhr. prof. mr. dr. P.F. van der Heijden
Dhr. prof. dr. L.G. Soete
Mw. drs. A.S. Roeters

1.2 Taakopvatting

De commissie adviseert de minister van OCW gevraagd en ongevraagd over onderwerpen die raken aan de doelmatigheid van het hoger onderwijs. Bij de oprichting van de CDHO is er bewust voor gekozen de commissie in te richten als onafhankelijk adviesorgaan dat op afstand staat van de departementen die het adviseert.

De commissie heeft het van belang geacht extra waarborgen te creëren die de onafhankelijke totstandkoming van haar adviezen garanderen. De commissie heeft daartoe een gedragscode opgesteld. Deze gedragscode is op de website van de commissie te raadplegen. In het interne reglement van de commissie is vastgelegd dat de commissie handelt volgens deze gedragscode.

1.3 Hoofdtaken

De primaire taak van de commissie betreft het uitbrengen van adviezen aan de minister inzake de doelmatigheid van individuele aanvragen die wijziging van het opleidingsaanbod beogen.² De commissie adviseert over deze aanvragen op grond van de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs. De regeling heeft betrekking op de volgende mutaties:

- nieuw opleidingsaanbod;
- vestiging van een opleiding of een gedeelte van een opleiding in een andere gemeente;
- verplaatsing van een opleiding of een gedeelte van een opleiding naar een andere gemeente;
- samenvoeging van opleidingen.

De beleidsregel doelmatigheid was oorspronkelijk restrictief geformuleerd en ging uit van het 'neetenzij' principe.³ Uitgangspunt was dat het bestaande hoger onderwijsaanbod in Nederland volstaat; het is voldoende gespreid en divers. Uitbreiding van het onderwijsaanbod was dan ook alleen aan de orde indien de aanvraag een

1. Omwille van de leesbaarheid wordt in het vervolg van de tekst diverse malen gesproken over 'de minister'. Wanneer een nadere duiding ontbreekt dient hiervoor gelezen te worden: 'de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap'. In 2017 is de verantwoordelijkheid voor het onderwijs in de sector landbouw en natuurlijke omgeving overgegaan van het ministerie van Economische Zaken naar het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

2. Artikel 3 van het Besluit van de minister van OCW, 17 juni 2009, nr. HO&S/BS/2009/119774 tot het instellen van een Commissie doelmatigheid hoger onderwijs jo. artikel 20 van de 'Regeling en beleidsregels fusietoets in het onderwijs' (Staatscourant 2011, 3592, p. 4).

3. Rechtbank Den Haag 14 april 2010, ECLI:NL:RBSGR:2010:BM2655, rechtsoverweging 2.7.

meerwaarde bood voor het huidige onderwijs-landschap. Dit uitgangspunt van de Beleidsregel 2009 is sinds de Beleidsregel doelmatigheid 2012 verschoven naar een meer afgewogen beleid waarbinnen ruimte is gemaakt voor Associate degrees en hbo masteropleidingen.⁴ Met de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs 2018 is dit afgewogen beleid voortgezet. Daarbij is zichtbaar dat meer aandacht is gekomen voor het vormgeven van opleidingen die aansluiten op een regionale arbeidsmarkt- en maatschappelijke behoefte.⁵

Uit artikel 3, lid 3 van het Instellingsbesluit Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs vloeit voort dat de commissie op verzoek van de minister advies kan uitbrengen over het ontnemen van rechten aan een opleiding indien het verzorgen van deze opleiding in redelijkheid niet of niet meer doelmatig kan worden geacht.⁶ Deze situatie heeft zich tot op heden niet voorgedaan.

Een macrodoelmatigheidsbesluit is 10 maanden geldig. Sinds 2015 komt het voor dat de Toets Nieuwe Opleiding (TNO) bij de NVAO niet binnen die tien maanden wordt afgerond, zodat de opleiding niet op tijd in het Croho kan worden ingeschreven. Om die reden is een verkorte hertoetsingsprocedure van macrodoelmatigheidsaanvragen ingericht door het ministerie van OCW en de commissie. In 2020 is een aanvullende verlengingsmogelijkheid gecreëerd omdat in een aantal gevallen de TNO-procedure moest worden opgeschort of aangepast als gevolg van de Covid19-maatregelen. Meer hierover in hoofdstuk 2 van dit jaarverslag.

Een tweede hoofdtaak van de commissie wordt gevormd door de beoordeling van bestuurlijke en institutionele fusies in het hoger onderwijs. De wetgeving inzake de fusietoets is per 1 oktober 2011 in werking getreden. Bij fusies in het hoger onderwijs adviseert de CDHO. Dit heeft geleid tot een uitbreiding van de instellingsbeschikking. Afgesproken is dat de intakeprocedure van de fusie-effectrapportage bij DUO zal plaatsvinden, waarna de commissie het adviestraject voor haar rekening neemt. In 2020 zijn geen aanvragen voor een fusietoets aan de commissie voorgelegd.

1.4 Neventaken

In de opdrachtbrief van 17 juni 2009 van de minister van OCW en de minister van LNV wordt de CDHO verzocht de volgende neventaken op zich te nemen:

- a. Het op verzoek van de minister uitbrengen van adviezen over ontwikkelingen op het gebied van de macrodoelmatigheid en de (mogelijke) effecten hiervan voor het beleid;
- b. Het op verzoek van de minister periodiek uitvoeren van sectorale doorlichtingen van het bestaande onderwijsaanbod;
- c. Het ondersteunen van de betreffende minister bij procedures in het kader van bezwaar en beroep;
- d. Het adviseren van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap inzake de subsidieregeling HBO-masters.⁷

Een aantal neventaken die de CDHO in 2020 op zich heeft genomen wordt in hoofdstuk 3 besproken.

4. Beleidsregel van de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 3 juli 2014 nr. 573094 betreffende de uitoefening van een aantal ministeriële bevoegdheden op grond van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek ter bevordering van de doelmatigheid in het hoger onderwijs (Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs 2014), p. 10.

5. Regeling van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 20 juni 2018, nr. 1239490 inhoudende een regeling voor nadere aanvraagvereisten als bedoeld in art. 6.2, vierde lid, en beleidsregels als bedoeld in de artikelen 6.2, achtste lid, 7.8a, eerste en tweede lid, en 7.17, tweede lid, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs)

6. Art. 6.5 sub a WHW.

7. De subsidieregeling HBO-masters is beëindigd. Daarmee is deze taak van de CDHO komen te vervallen.

1.5 Bureau

De ondersteuning van de commissie vindt plaats door een viertal beleidsmedewerkers en een office-manager. In 2020 heeft één beleidsmedewerker afscheid genomen van de CDHO. Deze vacature was binnen een maand weer vervuld. Het bureau heeft in 2020 een actieve bijdrage geleverd aan het voorlichten van instellingen over de macro-doelmatigheidsprocedure en aan het versterken van de samenwerkingsverbanden met externe partijen zoals de NVAO, de Inspectie van het Onderwijs en DUO. Voorts heeft het bureau in 2020 aandacht besteed aan de betekenis van de Algemene Verordening Gegevensbescherming voor de werkprocessen van de commissie.

02 Hoofdtaken

2.1 Aanvragen macrodoelmatigheid

In de onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de in 2020 behandelde aanvragen.

Tabel 1

Adviezen in 2020

Aanvragen macrodoelmatigheid 2020	Aantal
• In 2019 ontvangen aanvragen waarover in 2020 is geadviseerd	12
• In 2020 ontvangen aanvragen waarvan buiten behandeling gesteld/ingetrokken	107 3
• In 2020 uitgebrachte adviezen ter advisering in 2021	107 9
• In 2020 genomen besluiten OCW Ter besluitvorming in 2021	102 14

In tabel 1 is aangegeven dat de commissie in 2020 advies heeft uitgebracht over 107 aanvragen. Van deze 107 adviezen hebben er 12 betrekking op aanvragen die nog in 2019 zijn ingediend. 95 van deze 107 adviezen hebben betrekking op aanvragen die in 2020 zijn binnengekomen. Ultimo 2020 had de commissie over 9 in behandeling zijnde aanvragen

nog geen advies uitgebracht. Verder is in deze tabel zichtbaar dat het departement van OCW eind 2020 over 14 aanvragen nog geen besluit had genomen.

2.1.1 Spreiding aanvragen naar CROHO domein

In tabellen 2a en 2b is te zien hoe de aanvragen in het verslagjaar 2020 zijn gespreid over de verschillende Croho domeinen. In deze tabel is het totaal aantal ingediende aanvragen als uitgangspunt genomen. Het totaal van 119 ingediende aanvragen is samengesteld uit 107 aanvragen waarover in 2020 advies is uitgebracht, 9 aanvragen waarover in 2020 nog geen advies was uitgebracht en 3 aanvragen die buiten behandeling zijn gesteld of zijn ingetrokken voordat de commissie een advies had uitgebracht.

In tabellen 2a en 2b is zichtbaar dat er veel meer aanvragen door hogescholen zijn ingediend dan door universiteiten; 87 tegenover 32 aanvragen. Binnen de hbo-aanvragen is te zien dat de meeste aanvragen betrekking hebben op Associate degree-opleidingen in het Croho onderdeel Techniek, gevolgd door Ad's in de Croho onderdelen Economie en Gedrag en maatschappij.

Tabel 2

a. Hbo aanvragen, verdeling Croho onderdelen

Croho domein	hbo Ad	hbo b	hbo m	hbo totaal
• Economie	10	2	3	15
• Gedrag en maatschappij	8	1	3	12
• Gezondheidszorg	0	3	2	5
• Landbouw en natuurlijke omgeving	1	2	0	3
• Natuur	0	0	0	0
• Onderwijs	8	1	0	9
• Recht	0	0	0	0
• Sectoroverstijgend	1	2	5	8
• Taal en cultuur	3	0	2	5
• Techniek	19	4	7	30
• Totaal aantal aanvragen	50	15	22	87

b. Wo aanvragen, verdeling Croho onderdelen

Croho domein	wo b	wo m	wo totaal
• Economie	2	6	8
• Gedrag en maatschappij	0	3	3
• Gezondheidszorg	1	1	2
• Landbouw en natuurlijke omgeving	0	0	0
• Natuur	3	2	5
• Onderwijs	0	1	1
• Recht	0	0	0
• Sectoroverstijgend	0	5	5
• Taal en cultuur	0	4	4
• Techniek	2	2	4
• Totaal aantal aanvragen	8	24	32

Een opvallende aanvraag betrof een hbo bachelor-opleiding in het Croho onderdeel Onderwijs die wordt aangeboden door een universiteit. Er zijn in 2020 geen aanvragen ingediend voor hbo opleidingen in de Croho onderdelen Natuur en Recht.

Bij de wo-aanvragen is zichtbaar dat de meeste aanvragen betrekking hebben op wo master-opleidingen in het Croho onderdeel Economie, gevolgd door wo masteropleidingen in het Croho onderdeel Sectoroverstijgend. Er zijn in 2020 geen opleidingen aangevraagd in de Croho onderdelen Landbouw en natuurlijke omgeving en Recht en slechts één opleiding in het Croho onderdeel Onderwijs.

In de tabellen 3a en 3b is weergegeven hoe de commissie in 2020 over de aanvragen heeft geoordeeld. Van de 119 binnengekomen aanvragen is over 107 aanvragen een advies uitgebracht. Over 9 aanvragen wordt in 2021 advies uitgebracht en 3 aanvragen zijn ingetrokken c.q. buiten behandeling gesteld.

Uit onderstaande tabellen kan worden afgeleid dat 89 van de 107 uitgebrachte adviezen en dat 86 van de 102 genomen besluiten positief van aard zijn.

In 2020 bestond er geen verschil van inzicht m.b.t. de beoordeling van aanvragen voor hbo opleidingen tussen de CDHO en het ministerie van OCW.

In 2020 was bij één aanvraag voor een wo opleiding sprake van een verschil van inzicht tussen CDHO en het ministerie van OCW. Bij deze aanvraag, die betrekking had op een verzelfstandiging van een track die binnen een opleiding al bestond, oordeelde de commissie dat de aanvrager had aangetoond dat de opleiding beantwoordde aan een arbeidsmarkt-behoefte, maar dat de bestaande verwante opleidingen reeds in deze behoefte konden voorzien. Het ministerie oordeelde dat er wel nog ruimte bestond voor verzelfstandiging van deze track tot een volledige opleiding. Meer informatie over deze casus vindt u in dit hoofdstuk onder de kop 'Bijzondere ontwikkelingen in het hoger onderwijsaanbod'.

Tabel 3

a. Hbo aantal uitgebrachte adviezen CDHO en besluiten OCW naar soort aanvraag

Soort	Positief advies CDHO 2020	Negatief advies CDHO 2020	Positief besluit OCW 2020	Negatief besluit OCW 2020
Nieuwe opleiding	36	12	33	11
Nevenvestiging	2	0	2	0
Verplaatsing	0	0	0	0
Hertoetsing	11	0	11	0
Generieke verlenging	17	0	17	0
Totaal	66	12	63	11

b. Wo aantal uitgebrachte adviezen CDHO en besluiten OCW naar soort aanvraag

Soort	Positief advies CDHO 2020	Negatief advies CDHO 2020	Positief besluit OCW 2020	Negatief besluit OCW 2020
Nieuwe opleiding	9	6	9	5
Nevenvestiging	0	0	0	0
Verplaatsing	1	0	1	0
Hertoetsing	9	0	9	0
Generieke verlenging	4	0	4	0
Totaal	23	6	23	5

Tabel 4

Ontwikkeling totaal aantal adviezen

Jaar	Aantal adviezen
2020	107
2019	108
2018	133
2017	126
2016	97
2015	63
2014	42

Tabel 5

Verhouding positieve en negatieve adviezen m.b.t. uitbreiding opleidingsaanbod

Jaar	Positief	Negatief
2020	72%	28%
2019	68%	32%
2018	56%	44%
2017	80%	20%
2016	86%	14%
2015	67%	33%
2014	77%	23%

In tabel 4 is in beeld gebracht over hoeveel aanvragen de commissie de afgelopen jaren advies heeft uitgebracht. Hierbij valt op dat sinds 2015 een stijgende lijn is ingezet die een top bereikte in 2018. In de jaren 2019 en 2020 heeft de commissie iets minder aanvragen behandeld dan in 2018, maar er lijkt eerder sprake te zijn van een stabilisatie dan van een daling van het aantal aanvragen.

Indien alleen gekeken wordt naar de adviezen die betrekking hebben op de uitbreiding van het opleidingsaanbod, kunnen de verplaatsingen, hertoetsingen en generieke verlengingen buiten beschouwing worden gelaten. De verplaatsing van een opleiding brengt immers geen kwantitatieve wijziging in het opleidingsaanbod met zich mee. De hertoetsingen en generieke verlengingen betreffen een bekrachtiging van adviezen en besluiten uit 2018, 2019 en 2020. In tabel 5 wordt alleen gekeken naar de adviezen die betrekking hebben op uitbreiding van het opleidingsaanbod,

Tabel 6

a. Hbo aantallen positieve en negatieve adviezen CDHO m.b.t. uitbreiding van het opleidingsaanbod, uitgesplitst naar opleidingsniveau

Hbo	Totaal aantal adviezen	Positief advies	Negatief advies
Nieuwe Ad	19	19	1
Nieuwe bachelor	12	7	5
Nieuwe master	17	10	7
Nevenvestiging Ad	2	2	0
Totaal	50	38	12

b. Wo aantallen positieve en negatieve adviezen CDHO m.b.t. uitbreiding van het opleidingsaanbod, uitgesplitst naar opleidingsniveau

Wo	Totaal aantal adviezen	Positief advies	Negatief advies
Nieuwe bachelor	4	4	0
Nieuwe master	11	5	6
Totaal	15	9	6

dus nieuwe opleidingen en nevenvestigingen. In de tabel valt op dat 47 van de 65 adviezen positief van aard zijn (72%). Dit is een iets hoger percentage positieve adviezen dan in het verslagjaar 2019. De verklaring hiervoor is te vinden in het feit dat veel aanvragen voor Associate degrees en hbo master-opleidingen zijn ingediend. De ontwikkeling van deze twee opleidingstypes wordt uit hoofde van de Strategische Agenda van het ministerie van OCW gestimuleerd en het overgrote merendeel van de aanvragen voor deze twee opleidingstypes is dan ook positief beoordeeld door de commissie.

Dit blijkt ook uit de tabellen 6a en 6b. Aanvragen voor hbo Ad's worden significant vaker positief beoordeeld dan aanvragen voor opleidingen op andere niveaus. In het wo valt op dat alle aanvragen voor nieuwe bacheloropleidingen positief zijn beoordeeld door de commissie en dat slechts 5 van de 11 aanvragen voor wo masteropleidingen zijn gehonoreerd.

Tabel 7

Adviezen m.b.t. hertoetsingen macrodoelmatigheidsbesluiten in verhouding tot het totale aantal uitgebrachte adviezen

Jaar	Hertoetsingen	Totaal	Procenten
2020	20	107	19%
2019	14	108	13%
2018	22	133	17%
2017	18	126	14%
2016	21	95	22%
2015	4	63	16%

Tabel 8

Adviezen m.b.t. generieke verlengingen macrodoelmatigheidsbesluiten in verhouding tot het totale aantal uitgebrachte adviezen

Jaar	Generieke verlengingen	Totaal	Procenten
2020	21	107	19%

Uit tabel 7 blijkt dat het aantal aanvragen voor hertoetsing van macrodoelmatigheidsbesluiten zowel absoluut als relatief is toegenomen ten opzichte van 2019. Deze verlengingen zijn noodzakelijk als een Toets Nieuwe Opleiding (TNO) bij de NVAO niet binnen tien maanden wordt afgerond. In 2020 is een groot deel van de vertraging te wijten aan de Covid19-maatregelen. Deze maatregelen noodzaakten de NVAO om in de eerste helft van het jaar visitaties op te schorten en in de tweede helft van het jaar alternatieve vormen voor de visitaties te vinden. Aangezien de vertraging niet aan de instellingen of NVAO te wijten is, heeft het ministerie van OCW met de CDHO een extra mogelijkheid tot verlenging van de geldigheidsduur van het macrodoelmatigheidsbesluit vormgegeven. De commissie behandelde in 2020 naast 20 aanvragen voor hertoetsingen ook nog 21 aanvragen voor generieke verlengingen. De commissie blijft in samenwerking met het ministerie van OCW en de NVAO streven naar minimalisering van de bureaucratische belasting van de instellingen.

Tabel 9

Aantal adviezen inzake nevenvestigingen in verhouding tot het totale aantal uitgebrachte adviezen

Jaar	Nevenvestigingen	Totaal	Procenten
2020	2	107	2%
2019	15	108	14%
2018	19	133	14%
2017	19	126	15%
2016	8	95	8%
2015	4	63	16%
2014	7	42	17%

In 2020 heeft de commissie over slechts twee aanvragen voor nevenvestigingen advies uitgebracht. In beide gevallen betrof het aanvragen voor nevenvestigingen van Ad's in gemeentes waar al ander Ad aanbod is vormgegeven. Dat is aanzienlijk minder dan in 2019. Hetzelfde geldt voor de verplaatsingen; in 2020 heeft de commissie slechts één aanvraag voor verplaatsing van een opleiding behandeld. Het opleidingsaanbod heeft zich dit verslagjaar dus niet verder verspreid over nieuwe vestigingsplaatsen.

2.2 Bijzondere ontwikkelingen in het hoger onderwijsaanbod

De commissie signaleert gedurende de behandeling van macrodoelmatigheidsaanvragen regelmatig ontwikkelingen in het hoger onderwijsaanbod die het kader van de individuele aanvraag overstijgen. Soms vormen die bewegingen aanleiding voor de commissie om aanvullende overwegingen in het advies op te nemen. De commissie beoogt daarbij bij te dragen aan de beleidsontwikkeling bij het ministerie van OCW en bij de instellingen. Hierna worden enkele aanvragen met bijzondere inhoudelijke aspecten nader besproken. Op www.cdho.nl kan de volledige tekst van het advies en het besluit worden teruggevonden middels het vermelde dossiernummer.

2.2.1 De rol van de regio

De Regeling macrodoelmatigheid 2018 biedt instellingen de mogelijkheid om in aanvulling op een landelijke arbeidsmarktbehoefte en maatschappelijke behoefte ook een regionale en/of internationale arbeidsmarktbehoefte en maatschappelijke behoefte te beargumenteren. De commissie constateert in het verslagjaar 2020 dat instellingen hier in toenemende mate gebruik van hebben gemaakt. De commissie constateert voorts dat bij instellingen bij enkele aanvragen overtuigend hebben betoogd dat sprake is van een bijzondere regionale behoefte die afwijkt van het landelijke beeld. Dit is bijvoorbeeld te zien bij de aanvraag voor de hbo bachelor Gezondheid (2020/021a en b), waar de commissie bij de beoordeling van de ruimte in het landelijk aanbod veel gewicht heeft toegekend aan de aansluiting van de opleiding op regionaal (arbeidsmarkt- en innovatie-)beleid en regionale investeringsagenda's. Bij de aanvraag voor de hbo Ad Food and Gastronomy (2020/032) heeft de commissie geconstateerd dat de landelijke arbeidsmarktprognoses er negatief uitzien, maar dat de horeca in de provincie Zeeland een afwijkend beeld vertoont en dat in die regio behoefte is aan skills upgrading om de sector toekomstbestendig te maken. Bij deze aanvraag heeft de commissie, gelet op de geringe arbeidsmarktbehoefte, geadviseerd de toestemming te beperken tot de deeltijdvariant van de opleiding. Een derde voorbeeld is de aanvraag voor de hbo bachelor Global Project and Change Management (2020/074). Bij deze aanvraag constateerde de commissie dat de landelijke arbeidsmarktbehoefte en maatschappelijke behoefte al grotendeels bediend konden worden door de bestaande verwante opleidingen, maar dat de opleiding zo sterk aansluit op regionaal beleid m.b.t. het versterken van de (technische) kennisinfrastructuur en de investeringsagenda Zeeland dat er toch ruimte is om deze opleiding in Vlissingen te realiseren. Deze aanvragen laten zien dat bij de macrodoelmatigheidsbeoordeling rekening wordt gehouden met de aansluiting van beoogde opleidingen op specifieke regionale arbeidsmarkt- en maatschappelijke behoeften.

2.2.2 Vernieuwing binnen bestaande opleidingen

In de Strategische agenda hoger onderwijs en onderzoek heeft de minister van OCW aangegeven vernieuwing primair binnen bestaande opleidingen te willen stimuleren. Pas als een vernieuwing niet meer past binnen de bestaande opleidingen kan het nodig zijn om het opleidingsaanbod uit te breiden. De commissie heeft zich in verslagjaar 2020 meermaals gebogen over aanvragen die voortkwamen uit de wens tot vernieuwing van het onderwijsaanbod. Echter, diverse keren oordeelde de commissie dat het dossier niet voldeed aan de criteria in de Regeling 2018. Bij de aanvragen voor de hbo bachelors Applied Artificial Intelligence & Data Management (2019/109 en 2020/028) en Applied Data Science (2020/026) oordeelde de commissie dat de beoogde opleidingen beantwoorden aan een grote arbeidsmarkt- en maatschappelijke behoefte, maar dat de bestaande opleidingen reeds in deze behoefte kunnen voorzien. Bij deze aanvragen heeft de commissie veel gewicht toegekend aan de negatieve zienswijzen van andere hogescholen. In deze zienswijzen werd gesteld dat de gewenste vernieuwing al plaatsvindt binnen bestaande verwante hbo bacheloropleidingen en dat realisatie van deze nieuwe bachelors ten koste zou gaan van de bestaande opleidingen omdat die al moeite hebben om aan voldoende instroom en gekwalificeerde docenten te komen. Hier constateert de commissie dat vernieuwing van het onderwijsaanbod dringend gewenst is, maar dat geen eenduidigheid in het veld bestaat over de vorm die die innovatie zou moeten krijgen.

Bij vijf aanvragen voor nieuwe wo masteropleidingen oordeelde de commissie dat er geen ruimte was voor deze opleidingen omdat de bestaande opleidingen reeds in de vraag van uit arbeidsmarkt, maatschappij en wetenschap konden voorzien. De aanvraag voor de nieuwe wo master Filosofie van cultuur en bestuur betrof een verzelfstandiging van een bestaande specialisatie (2020/005). De commissie oordeelde dat de opleiding beantwoordde aan een arbeidsmarktbehoefte maar dat de bestaande opleidingen reeds in

Tabel 10

Advies CDHO naam, voertaal en Croho positie bij nieuwe opleidingen

Advies	Aantal	Percentage
Voorgestelde naam akkoord, komt overeen met bestaande naam	21	36%
Voorgestelde naam akkoord, wijkt voldoende af van bestaand aanbod	19	32%
Voorgestelde naam niet akkoord, advies om aan te sluiten bij bestaand verwant aanbod	19	32%
Keuze voor andere voertaal vanwege arbeidsmarkt aangetoond	6	33%
Keuze voor andere voertaal vanwege arbeidsmarkt niet aangetoond	12	66%
Voorgestelde Croho indeling akkoord, komt overeen met indeling verwante opleidingen	51	86%
Voorgestelde Croho indeling niet akkoord, advies om aan te sluiten bij bestaand verwant aanbod	8	14%

hadden op Engelstalige opleidingen. Bij 6 van de 18 aanvragen oordeelde de commissie dat aanvrager de keuze voor het Engels als voertaal in verband met de arbeidsmarkt waar afgestudeerden voor opgeleid worden aangetoond had. Bij 12 aanvragen oordeelde de commissie dat de aanvrager de taalkeuze vanuit het perspectief van de arbeidsmarkt niet aangetoond had. Dat laat echter onverlet dat er wel andere goede redenen kunnen zijn om voor een andere taal dan het Nederlands te kiezen, zoals het werken met een international classroom of de kwaliteit van de opleiding, maar die elementen vallen buiten het beoordelingskader van de CDHO. Ten slotte blijkt uit tabel 10 dat de CDHO de voorgestelde Croho indeling bij 86% van de aanvragen voor nieuwe opleidingen onderschreef.

In het verslagjaar 2020 zijn 38 TNO-aanvragen door de NVAO behandeld waarbij sprake was van een advies over naam, voertaal en positie in het Croho van de CDHO.⁹ In Tabel 11 is weergegeven dat het advies van de CDHO en het besluit van de NVAO in het merendeel van de gevallen overeenkomen. Waar de NVAO anders oordeelt dan de CDHO, is dit te

verklaren door het feit dat het visitatiepanel de naam, voertaal en Croho-positionering van een nieuwe opleiding hoofdzakelijk beoordeelt vanuit de inhoud van de individuele opleiding die is aangevraagd terwijl de CDHO de nieuwe opleiding beoordeelt in relatie tot (de transparantie van) het reeds bestaande aanbod. Uit de NVAO-besluiten is niet af te leiden in hoeverre het visitatiepanel daadwerkelijk het advies van de CDHO heeft betrokken bij de beoordeling.

De commissie concludeert dat dit onderdeel van de samenwerking tussen de CDHO en de NVAO in het verslagjaar 2020 verbeterd is ten opzichte van 2019.

Tabel 11

Match advies CDHO en besluit NVAO

	Match advies CDHO-besluit NVAO	Geen match advies CDHO-besluit NVAO
Naam	27	11
Voertaal	34	4
Croho positie	37	1

9. 11 van deze 38 TNO-aanvragen hebben betrekking op opleidingen waarvoor in 2020 bij de CDHO aanvragen voor nieuwe zijn ingediend. De overige 27 opleidingen zijn in 2019 door de CDHO behandeld en hebben in 2020 alleen een hertoetsing of verlenging ondergaan. De 59 adviezen in tabel 9 betreffen dus niet dezelfde opleidingen als die in tabel 10.

Tabel 10

Advies CDHO naam, voertaal en Croho positie bij nieuwe opleidingen

Advies	Aantal	Percentage
Voorgestelde naam akkoord, komt overeen met bestaande naam	21	36%
Voorgestelde naam akkoord, wijkt voldoende af van bestaand aanbod	19	32%
Voorgestelde naam niet akkoord, advies om aan te sluiten bij bestaand verwant aanbod	19	32%
Keuze voor andere voertaal vanwege arbeidsmarkt aangetoond	6	33%
Keuze voor andere voertaal vanwege arbeidsmarkt niet aangetoond	12	66%
Voorgestelde Croho indeling akkoord, komt overeen met indeling verwante opleidingen	51	86%
Voorgestelde Croho indeling niet akkoord, advies om aan te sluiten bij bestaand verwant aanbod	8	14%

hadden op Engelstalige opleidingen. Bij 6 van de 18 aanvragen oordeelde de commissie dat aanvrager de keuze voor het Engels als voertaal in verband met de arbeidsmarkt waar afgestudeerden voor opgeleid worden aangetoond had. Bij 12 aanvragen oordeelde de commissie dat de aanvrager de taalkeuze vanuit het perspectief van de arbeidsmarkt niet aangetoond had. Dat laat echter onverlet dat er wel andere goede redenen kunnen zijn om voor een andere taal dan het Nederlands te kiezen, zoals het werken met een international classroom of de kwaliteit van de opleiding, maar die elementen vallen buiten het beoordelingskader van de CDHO. Ten slotte blijkt uit tabel 10 dat de CDHO de voorgestelde Croho indeling bij 86% van de aanvragen voor nieuwe opleidingen onderschreef.

In het verslagjaar 2020 zijn 38 TNO-aanvragen door de NVAO behandeld waarbij sprake was van een advies over naam, voertaal en positie in het Croho van de CDHO.⁹ In Tabel 11 is weergegeven dat het advies van de CDHO en het besluit van de NVAO in het merendeel van de gevallen overeenkomen. Waar de NVAO anders oordeelt dan de CDHO, is dit te

verklaren door het feit dat het visitatiepanel de naam, voertaal en Croho-positionering van een nieuwe opleiding hoofdzakelijk beoordeelt vanuit de inhoud van de individuele opleiding die is aangevraagd terwijl de CDHO de nieuwe opleiding beoordeelt in relatie tot (de transparantie van) het reeds bestaande aanbod. Uit de NVAO-besluiten is niet af te leiden in hoeverre het visitatiepanel daadwerkelijk het advies van de CDHO heeft betrokken bij de beoordeling.

De commissie concludeert dat dit onderdeel van de samenwerking tussen de CDHO en de NVAO in het verslagjaar 2020 verbeterd is ten opzichte van 2019.

Tabel 11

Match advies CDHO en besluit NVAO

	Match advies CDHO-besluit NVAO	Geen match advies CDHO-besluit NVAO
Naam	27	11
Voertaal	34	4
Croho positie	37	1

9. 11 van deze 38 TNO-aanvragen hebben betrekking op opleidingen waarvoor in 2020 bij de CDHO aanvragen voor nieuwe zijn ingediend. De overige 27 opleidingen zijn in 2019 door de CDHO behandeld en hebben in 2020 alleen een hertoetsing of verlenging ondergaan. De 59 adviezen in tabel 9 betreffen dus niet dezelfde opleidingen als die in tabel 10.

03 Neventaken

In de opdrachtbrief van 17 juni 2009 van de minister van OCW en de minister van LNV wordt de CDHO verzocht de volgende neventaken op zich te nemen:

- a. Het op verzoek van de minister uitbrengen van adviezen over ontwikkelingen op het gebied van de macrodoelmatigheid en de (mogelijke) effecten hiervan voor het beleid;
- b. Het op verzoek van de minister periodiek uitvoeren van sectorale doorlichtingen van het bestaande onderwijsaanbod;
- c. Het ondersteunen van de betreffende minister bij procedures in het kader van bezwaar en beroep;
- d. Het adviseren van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap inzake de subsidieregeling HBO-masters.¹⁰

Ad a. Adviezen over ontwikkelingen op het gebied van de macrodoelmatigheid en de (mogelijke) effecten hiervan voor het beleid

Analyse macrodoelmatigheid bestaand aanbod

In 2020 heeft de commissie op verzoek van de minister van OCW een analyse gemaakt van de macrodoelmatigheid van het bestaande opleidingsaanbod. Het was de eerste keer dat de macrodoelmatigheid van het totale bekostigde hoger onderwijsaanbod werd doorgelicht. De commissie beschouwde deze analyse dan ook als een pilot, waarbij zowel de uitkomsten als het nieuw ingerichte proces inzichten konden opleveren voor het toekomstige macrodoelmatigheidsbeleid. Het startpunt van de analyse werd gevormd door de twee criteria waar in het mbo de macrodoelmatigheid van het opleidingsaanbod aan wordt afgemeten (criterium 1: minstens 70% van de afgestudeerden heeft een jaar na afstuderen een baan; criterium 2: minstens 50% van de werkende afgestudeerden heeft een jaar na afstuderen een baan op het niveau van de opleiding). Deze criteria zijn toegepast op clusters opleidingen, waarbij de indeling in subsubclusters van het Croho werd

gehanteerd die de Inspectie van het Onderwijs voor haar analyses gebruikt. Vervolgens zijn de opleidingenclusters die niet voldeden aan een van beide criteria nader onderzocht om te zien welke factoren een rol zouden kunnen spelen bij het feit dat deze opleidingenclusters niet goed aansluiten op de arbeidsmarktbehoefte zoals aangeduid middels deze twee criteria. Dit deel van de analyse is op verzoek van de CDHO uitgevoerd door onderzoekers van de Inspectie van het Onderwijs, in nauwe samenwerking met het bureau van de CDHO. Bij deze analyse heeft de CDHO ook een panel van onafhankelijke deskundigen ingericht. Het panel heeft niet alleen gereflecteerd op de uitkomsten van de criteria, maar ook op het belang van de begrippen maatschappelijke en wetenschappelijke behoefte bij de macrodoelmatigheidstoets en op de vraag wat een analyse van het bestaande aanbod oplevert voor het toekomstige macrodoelmatigheidsbeleid. De CDHO heeft de uitkomsten van de analyse en de reflecties van het panel gezamenlijk betrokken bij het vormgeven van de conclusies en aanbevelingen in het hoofdrapport. De minister van OCW heeft het rapport op 15 december 2020 aan de Tweede Kamer aangeboden (<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/12/15/kamerbrief-macrodoelmatigheid-hoger-onderwijs>).

Kennisbasis hoger onderwijsaanbod

De CDHO heeft ten behoeve van de beoordeling van doelmatigheidsaanvragen sinds 2012 een kennisbasis opgebouwd. Deze bestaat o.a. uit een rapport waarin een globale analyse van het gehele hoger-onderwijsaanbod per Croho domein is vastgelegd en een digitale applicatie waardoor het gekoppelde Croho-Criho-bestand te raadplegen is op opleidings- en instellingsniveau. In 2020 is de database binnen deze applicatie bijgewerkt en is een start gemaakt met de vervanging van het huidige dashboard door een gebruiksvriendelijker systeem dat door DUO wordt ontwikkeld.

10. De subsidieregeling HBO-masters is beëindigd. Daarmee is deze taak van de CDHO komen te vervallen.

Ad b. Sectoranalyses

In 2020 heeft de CDHO geen sectoranalyse uitgevoerd.

Ad c. Ondersteuning in bezwaar en beroep

In 2020 heeft de CDHO het ministerie van OCW bij twee bezwaarzaken ondersteund. Er zijn geen beroepszaken geweest.

Samenwerking met de NVAO en Inspectie van het Onderwijs

De CDHO heeft in 2020 de intensieve samenwerking met de NVAO en de Inspectie van het Onderwijs voortgezet (zie ook <https://www.cdho.nl/procedures/doorlooptijden-cdho-en-nvao/>). In 2020 is de informatie die de drie partijen geven over procedures en vragen gedeeld zodat vragenstellers en geïnteresseerden snel de gewenste informatie vinden en gelijke antwoorden krijgen. Hiervoor is een governance visual gemaakt en zijn de FAQ's die de organisatie op hun websites hebben staan onderling afgestemd. De CDHO en NVAO hebben extra aandacht besteed

aan de afstemming tussen en communicatie over de procedures rondom de macrodoelmatigheidstoets en toets nieuwe opleiding. Via de websites van beide organisaties is dezelfde informatie over tijdlijnen, volgorde van de taken en besluitvorming beschikbaar.

Daarnaast werkten de CDHO en NVAO in 2020 verder aan het optimaliseren van het delen van elkaars adviezen en besluiten (zie ook hoofdstuk 2 van dit jaarverslag). Met de Inspectie van het Onderwijs is actief samengewerkt in het kader van de analyse van de macrodoelmatigheid van bestaande opleidingen (zie hierboven onder a.) en gedrieën is gewerkt aan afstemming met het ministerie van OCW over knelpunten in wet- en regelgeving die de uitvoering van de taken bemoeilijkt. Hierin zijn duidelijke stappen gezet. Ook zijn de drie organisaties nadrukkelijk samen opgetrokken bij discussies over instellings-accreditatie en het gebruik van risico-modellen voor de beoordeling van het onderwijs. Meer informatie over de specifieke samenwerking tussen NVAO en de Inspectie van het Onderwijs is te vinden in hun respectievelijke jaarverslagen.

04 Financiële verantwoording

In het Instellingsbesluit van de commissie is voorzien dat de NVAO als penvoerder optreedt voor de CDHO. Dit betekent dat de NVAO, met inachtneming van de strikt onafhankelijk positie van de commissie, zorg draagt voor huisvesting van het bureau. De financiële verantwoording van de commissie is daarom opgenomen in de verantwoordingscyclus van de NVAO. De achterliggende gedachte hierbij is dat hierdoor voor de CDHO niet op alle facilitaire gebieden eigen voorzieningen behoeven te worden gecreëerd.

De kosten van de commissie komen, voor zover goedgekeurd, voor rekening van de minister. Onder deze kosten worden verstaan de kosten voor vergaderen en materiële ondersteuning, de reiskostenvergoeding voor leden van de commissie en de kosten van het ondersteunende bureau. De voorzitter en andere leden van de commissie ontvangen per maand een beloning tot ten hoogste de maxima van het Instellingsbesluit, met overeenkomstige toepassing van de regels van de NVAO.

Verantwoording 2020

In de financiële verantwoording over het verslagjaar 2020 vallen de volgende zaken op.

- De subsidie van het ministerie van OCW over 2020 is ten opzichte van 2019 verhoogd met € 20.000 als gevolg van de wettelijke loon- en prijsbijstelling.
- Daarnaast heeft de commissie € 50.000 van het ministerie van OCW ontvangen i.v.m. de uitvoering van de analyse van de macrodoelmatigheid van het bestaande opleidingsaanbod.

Dankzij de verhoging van het budget en de besparing op reis- en verblijfskosten als gevolg van het verplichte thuiswerken vanwege de Covid-19 maatregelen heeft de commissie in 2020 een positief bedrijfsresultaat van € 47.154 geboekt in plaats van het verwachte tekort van € 24.500. Dit betekent dat de egalisatie-reserve per 31 december 2020 bestond uit € 242.663.

In de brief van het ministerie van OCW van 13 november 2018 is aangegeven dat tot en met 2022 door OCW geen middelen worden onttrokken uit de egalisatiereserve van de CDHO. De CDHO is vrij om een tekort op de lopende begroting aan te vullen uit de egalisatiereserve.

De verhuizing van het bureau van de CDHO van Parkstraat 28 naar Parkstraat 83 in maart 2020 heeft in dit verslagjaar nog geen gevolgen gehad voor de hoogte van het bedrag voor het penvoerderschap van de NVAO.

Vooruitblik begrotingsjaar 2021

In 2021 verwacht de commissie enkele ontwikkelingen die mogelijk effect zullen hebben op de financiële huishouding. Ten eerste is aangekondigd dat de NVAO de organisatiestructuur zal wijzigen waardoor het Nederlandse en het Vlaamse deel meer eigen taken en verantwoordelijkheden op zich nemen. Dit kan consequenties hebben voor de kosten voor het penvoerderschap dat de NVAO voor de CDHO vervult, omdat de kosten naar rato van het aantal medewerkers en gebruikte m2 van het totaal worden berekend.

Daarnaast wordt een groeiend deel van de huidige personele capaciteit ingezet bij de samenwerking met de NVAO en de Inspectie van het Onderwijs. Tot op heden kunnen die extra taken worden opgevangen met de zittende medewerkers, maar als de samenwerking verder geïntensiveerd wordt, is mogelijk uitbreiding van het aantal bureaumedewerkers nodig. Ten slotte heeft de CDHO in 2020 aanvullende middelen ontvangen om de analyse van de macrodoelmatigheid van het bestaande opleidingsaanbod uit te voeren. Als het ministerie deze analyse zou willen herhalen, incidenteel of structureel, dan vereist dit ook een aanvulling op het budget van de CDHO.

Bedrijfsopbrengsten in euro's

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Verschil t.o.v. begroting 2020	Realisatie 2019
Subsidie ministerie van OCW	738.000	718.000	20.000	668.000
	738.000	718.000	20.000	668.000

Bedrijfslasten in euro's

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Verschil t.o.v. begroting 2020	Realisatie 2019
Personele kosten	393.719	387.296	6.423	333.514
Afschrijvingskosten	28.579	29.000	-421	28.450
Algemene werkingskosten	–	–	–	–
• Personele exploitatiekosten	5.311	14.000	-8.689	16.357
• Kosten communicatie	10.210	4.000	6.210	5.584
• Inzet commissieleden	121.003	126.000	-4.997	121.372
• Inzet deskundigen	–	7.500	-694	–
• Overige kosten	17.372	18.066	-694	16.243
• Penvoerderschap NVAO	106.638	106.638	–	115.000
• Diverse projecten	8.014	50.000	-41.986	2.251
Algemeen totaal bedrijfslasten	690.846	742.500	-51.654	638.771

Resultaat

Te verrekenen	47.154	-24.500	71.654	29.229
---------------	---------------	----------------	---------------	---------------

Verloop egalisereserve

Stand per 1 januari	195.479	195.479	–	166.250
Resultaat	47.154	-24.500	–	29.229

Stand per 31 december voor verrekening	242.633	170.979	–	195.479
--	----------------	----------------	---	----------------

Te verrekenen met OCW**obv het instellingsbesluit****CDHO dd 17 juni 2009, artikel 9**

Maximaal toegestane egalisereserve
is 25% van de in het laatste kalenderjaar
verleende vergoeding

Egalisereserve per 31.12 voor verrekening	242.633	170.979	–	195.479
Maximaal toegestaan 25% x subsidiebedrag niet van toepassing tot en met 2022	–	164.250	–	166.250
Te verrekenen met OCW	–	–	–	–

05 Vooruitblik 2021

5.1 Nieuwe regering

In maart 2021 zijn nieuwe verkiezingen gehouden. Een nieuw kabinet zal ongetwijfeld ook voor het hoger onderwijs veranderingen brengen- of het nu de onderlinge verhoudingen in het stelsel, de kwaliteitsborging, de internationale context of de bekostiging betreft. Of dat ook het werk van de CDHO zal raken is moeilijk te voorspellen, al nemen we aan dat ook een volgende minister van OCW een macrodoelmatig opleidingsassortiment van belang zal vinden.

5.2 Nieuwe opleidingen

Weliswaar heeft Covid-19 de vernieuwingsdrang van de onderwijsinstellingen enigszins vertraagd, toch verwacht de CDHO ook in 2021 weer ruimschoots nieuwe aanvragen voor (bekostiging van) nieuwe opleidingen. Het grootste deel zal naar verwachting voor rekening komen van het hbo, waar in het assortiment Ad's en in de masteropleidingen nog steeds groeiambitie zit. Daarnaast zullen zowel hogescholen als universiteiten met nieuwe opleidingen willen inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen (met vergelijkbare thema's als in 2020: digitalisering, AI, cybersecurity, koppelingen tussen gamma en techniek, multidisciplinaire thema's, zorg, gezondheid, vitaliteit en internationalisering). Ook al benadrukt de Strategische Agenda 2019 de wens om vernieuwing primair binnen bestaande opleidingen te zoeken, de inrichting van het hoger onderwijsstelsel nodigt nog altijd uit tot het opzetten van nieuwe.

5.3 Sectorplannen

In de bijgestelde Regeling Macrodoelmatigheid van 2018 en in de Strategische Agenda 2019 van OCW wordt het belang van samenwerking benadrukt en worden instellingen opgeroepen samenwerking te laten culmineren in sectorplannen. Een sectorplan

kan door de minister erkend worden en daarmee procedures rond doelmatigheid bekorten en vereenvoudigen. Dit staat er eenvoudiger dan het in werkelijkheid is. Veel activiteit was er op dit vlak sindsdien ook nog niet te zien, maar er is nu een sectorplan in voorbereiding voor een aantal masters in het hbo. Dat wordt mogelijk in 2021 voorgedragen voor erkenning door de Minister van OCW.

5.4 Doelmatigheid van het bestaande opleidingsaanbod

De minister vroeg in februari 2020 aan de CDHO om de macrodoelmatigheid van het bestaande bekostigde opleidingsaanbod te analyseren. Het rapport werd afgerond in september 2020. Het is een verkennende studie met aanbevelingen voor vervolgvactiteiten, zowel betreffende de omlijning van het macrodoelmatigheidsbeleid en een betere ontsluiting van relevante informatie als mogelijkheden voor vervolgonderzoek. Mogelijk leidt dat in 2021 tot vervolgvactiteiten. Het onderzoek heeft in ieder geval het belang van de relatie tussen hoger onderwijs en arbeidsmarkt en de wenselijkheid van openheid over en afstemming van kengetallen en begrippen, ook bij de koepelorganisaties, geactiveerd.

5.5 Herziening Regeling

In 2021 zal de Regeling Macrodoelmatigheid 2018 opnieuw worden bijgesteld om haar in lijn te brengen met de actuele situatie. Dit is deels een technische exercitie, deels een betere omlijning van het begrip macrodoelmatigheid – in het verlengde van het onderzoek naar doelmatigheid van bestaand aanbod. De vernieuwing van de Regeling staat in de steigers, maar ligt stil vanwege de demissionaire status van het kabinet. Het wachten is op een nieuw kabinet dat de koers van het toekomstige macrodoelmatigheidsbeleid gaat bepalen.

5.6 Samenwerking ICN: aanpak knelpuntenlijst

Ook in 2021 zal de samenwerking met de Inspectie van het Onderwijs en de NVAO voortgaan. De inspanningen leveren resultaat op; processen verlopen sneller en effectiever. In 2021 zal tezamen met OCW gewerkt worden aan de lijst van knelpunten in wet- en regelgeving en data-uitwisseling.

5.7 Instellingsaccreditatie

De minister heeft begin 2021 de Tweede Kamer laten weten dat ze de omslag wil maken naar instellingsaccreditatie. Aannemende dat ook het volgende kabinet dat spoor blijft volgen zal dat in ieder geval voor het stelsel van kwaliteitszorg en voor de verhouding tussen instellingen en de NVAO belangrijke wijzigingen inhouden. De macrodoelmatigheidstoets blijft ook dan een afzonderlijke afweging, maar in procedurele zin en in de afstemming tussen CDHO, NVAO en de instellingen kan het mogelijk tot veranderingen leiden.

06 Bijlage

Curricula vitae commissieleden

De heer drs. P.M.M. Rullmann, voorzitter

Paul Rullmann studeerde sociologie aan de Vrije Universiteit. Hij vervulde vanaf 1975 diverse functies in het hbo (als docent, beleidsadviseur, bestuurder). Werkte vanaf 1990 bij de HBO-raad en vanaf 1995 bij Hogeschool Haarlem; was daar lid van het College van Bestuur van 2000 tot dat de hogeschool opging in Hogeschool Inholland. Paul Rullmann was van mei 2002 tot mei 2013 lid van het College van Bestuur van de Technische Universiteit Delft, met als centrale portefeuilles Onderwijs en Beheerszaken. Naast het voorzitterschap van de commissie vervult hij diverse bestuurlijke functies in en rond het onderwijs, voorzitter van de Raad van Commissarissen van studentenhuysvestingscorporatie DUWO, bestuurslid van QANU (visitatie-organisatie voor de Nederlandse Universiteiten), lid van de Commissie Werken in de Zorg (Adviescommissie voor de minister van VWS), bestuurslid Register-autoriteit Bètatechniek, bestuurslid Landelijke Commissie Gedragscode Internationale Student en bestuurslid Studenten Goed Verzekerd (zorg-verzekering van ISO/LSVB).

Mevrouw drs. L.W.J.M. Janssen, vicevoorzitter

Lisa Janssen studeerde Theater-, Film- en Televisiewetenschappen (cum laude) aan de Universiteit Utrecht en aan de Université la Sorbonne Nouvelle (Parijs). Lisa is directeur van een evaluatiebureau in het hoger onderwijs en is verantwoordelijk voor (cluster)visitaties in hoger onderwijs en onderzoek in Nederland en Vlaanderen. Zij is NVAO-gediplomeerd trainer van voorzitters en panels en is internationaal actief in visitaties.

Tevens is zij verbonden aan de PO-Raad als voorzitter van bestuurlijke visitaties in het primair onderwijs en toezichthouder bij het openbaar onderwijs in de stad Utrecht. Ze kent beide zijden van de tafel van het (voorbereiden op) visiteren, want zij was als directeur verantwoordelijk voor postinitiële masteropleidingen in deeltijd, waaronder een internationale MBA, en daarmee verantwoordelijk voor een aantal TNO's en heraccreditaties in het niet-bekostigde hoger onderwijs. Daarnaast heeft zij ervaring als opleidingsmanager met het ontwikkelen en opzetten van masteropleidingen binnen universiteiten.

Mevrouw drs. A.S. Roeters, commissielid

Annette Roeters is op 1 mei 2018 toegetreden tot de commissie. Zij was tot 2020 Algemeen Directeur van de Raad voor de Kinderbescherming. Daarvoor was zij onder andere Inspecteur-Generaal van het Onderwijs bij het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, lid van het College van Bestuur van de Vrije Universiteit van Amsterdam en vicevoorzitter resp. waarnemend voorzitter van het College van Bestuur bij Windesheim. Sinds 2016 is zij voorzitter van de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren van de Taalunie, is zij lid van de Raad van Toezicht van de RUG. Vanaf 2021 is zij lid van het Algemeen Bestuurscollege van de Koninklijke Bibliotheek en heeft zij geadviseerd over aanvragen in het kader van de Nationale Wetenschapsagenda van NWO.

Mevrouw drs. G.T.C. Bonhof, commissielid

Geri Bonhof was 12 jaar (tot 1 september 2015) voorzitter van het College van Bestuur van de Hogeschool Utrecht. Onder haar leiding is de samenwerking van de hogeschool met de Universiteit Utrecht en het Universitair Medisch Centrum Utrecht uitgebouwd. Zij heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van het Utrecht Science Park. Ze is medeoprichter van Carpe, een Europees consortium van Universities of Applied Sciences. Van 2000 tot 2003 was zij lid van het College van Bestuur van de Hogeschool van Amsterdam. Daarvoor werkte zij in het voortgezet onderwijs als docente bewegingsonderwijs, rector van het Goois Lyceum en bestuurder van de Gooise Scholenfederatie. Van 2004 tot 2011 was Geri Bonhof vicevoorzitter en waarnemend voorzitter van de Vereniging Hoge-scholen. Van 1997 tot 2004 was zij lid van de Onderwijsraad. Zij is nu toezichthouder/commissaris en adviseur. Zij is o.a. voorzitter van het College voor Perinatale Zorg (geboortezorg); lid van de Raad van Toezicht van Kennisnet ICT-partner voor het onderwijs; lid van de Raad van Toezicht van de Hotelschool The Hague; lid van het Topteam Sport van VWS (adviseert de minister over bevordering van innovatie in de sport) en voorzitter van de Maatschappelijke Adviesraad van FC Utrecht. Geri haalde haar bachelor docent bewegingsonderwijs in 1975 aan de Academie voor Lichamelijk Opvoeding in Amsterdam en studeerde af in de

Pedagogische Wetenschappen aan de Universiteit van Amsterdam in 1986. In 2007 volgde zij de Master Class Innovation and Governance aan Harvard University en in 2015 de Nyenrode Commissarissen Cyclus.

De heer dr. ir. A.F. Groen, commissielid

Ab Groen is bestuurder, toezichthouder, adviseur en panelvoorzitter bij opleidingsvisitaties in het hoger onderwijs. Bestuurder is hij bij Stichting GOO (kinderopvang en basisonderwijs, Gemert); toezichthouder bij woningcorporatie BrabantWonen (te Oss) en vo-school Cambium College (te Zaltbommel). Hij was vanaf 2013 vijf jaar voorzitter van het College van Bestuur AOC Helicon Opleidingen (vmbo en mbo). Na zijn studie en promotie in Wageningen werkte hij 27 jaar bij Wageningen UR. Hij bekleedde onder andere functies van Universitair Hoofddocent Fokkerij & Genetica, Hoofd Onderwijs Departement Dierwetenschappen en Stafdirecteur Education, Research & Innovation.

In zijn functies was hij actief betrokken bij onderwijs-vernieuwing (hbo en wo) en regionale samenwerking onderwijs-bedrijfsleven. Hij was visiting professor SLU (Uppsala, Zweden) en University of Guelph (Ontario, Canada), coördinator van een EU-Concerted Action. Hij publiceerde ruim 80 wetenschappelijke artikelen in refereed tijdschriften en ruim 65 artikelen in vaktijdschriften. Hij bekleedde diverse bestuurlijke functies zoals voorzitter bestuur St. StartLife Holding, lid bestuur van het Nationaal Herbarium Nederland en lid bestuur St. Samenwerkingsverband Rivierengebied Passend Onderwijs. In de raadsperiode 1998-2002 was hij raadslid voor het CDA in de gemeente Wageningen.

De heer prof. mr. dr. Paul F. van der Heijden, commissielid

Paul F. van der Heijden was van 2002-2007 Rector Magnificus van de Universiteit van Amsterdam. Daarna was hij tot 2014 voorzitter van het College van Bestuur en Rector Magnificus van de Universiteit Leiden. Tot 2019 was hij voorzitter van het bestuur van Instituut Clingendael voor internationale betrekkingen.

Nu is hij als hoogleraar Internationaal Arbeidsrecht verbonden aan de Universiteit Leiden. Van der Heijden studeerde rechten aan de UvA, en promoveerde aan de Universiteit Leiden. Hij werkte als rechter in Amsterdam en later als hoogleraar arbeidsrecht aan de UvA. Daar was hij oprichter van het interdisciplinaire Amsterdams Instituut voor Arbeidsstudies (AIAS). Tevens was hij er decaan van de Faculteit Rechtsgeleerdheid. Van der Heijden was Kroonlid van de SER en lid van de Raad voor het Openbaar bestuur. Van der Heijden is lang (1995-2017) actief geweest in de International Labour Organisation (ILO), een onderdeel van de Verenigde Naties (VN). Hij was onder meer 15 jaar onafhankelijk voorzitter van de ILO Committee on Freedom of Association die zich wereldwijd bezig houdt met toezicht op de implementatie van de fundamentele arbeidsrechten. In 2020 werd hij lid van een arbitrage panel dat kan optreden in conflicten over arbeidsrechten tussen de VS en Mexico op basis van het nieuwe handelsverdrag tussen die landen (USMCA).

Van der Heijden is lid van de Foundation Board van Stichting Nyenrode/ Raad van Toezicht van Nyenrode Business University. Ook is hij lid van de RvC van IBM Nederland BV. Van der Heijden publiceerde boeken en artikelen over arbeidsrecht en over mensenrechten, nationaal en internationaal. Hij was de promotor van 18 promovendi.

De heer prof. dr. L.G. Soete, commissielid

Luc Soete (1950: Brussel) is honorair hoogleraar economie aan de Universiteit Maastricht en decaan van de Brussels School of Governance van de Vrije Universiteit Brussel. Daarnaast is hij lid van de Koninklijke Nederlandse Academie voor Wetenschappen (KNAW) en lid van de Raad van Toezicht van de Technische Universiteit Delft. Luc Soete studeerde economie in Gent, promoveerde in Sussex en werkte onder meer in Sussex, Stanford en Maastricht, waar hij in 1986 benoemd werd als hoogleraar internationale economische betrekkingen. Hij was Rector Magnificus van de Universiteit Maastricht van 2012 tot 2016.

CDHO

Parkstraat 28
2514 JK Den Haag
070 - 850 5300
info@cdho.nl
www.cdho.nl